

Tietoa työn tueksi 2/2026

Ammattilaisten yhdenvertaisuus-
ja tasa-arvo-osaamisen
kehittymisen arviointi

Venla Eirola & Kati Honkanen

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN
OSALLISUUDEN KOORDINAATIO

**Euroopan unionin
osarahoittama**

1.painos, 2026

Kirjoittajat:

Venla Eirola, Opetushallitus

Kati Honkanen, SOS-Lapsikylä

Taitto:

Henna Sihvonen, Nuorten Akatemia

ISBN 978-952-13-7039-7 (pdf)

ISSN 2984-3952

Tietoa työn tueksi

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaation julkaisuja

www.osallisuudenkoordinaatio.fi

Lisätiedot julkaisusta:

venla.eirola@oph.fi

kati.honkanen@sos-lapsikyla.fi

elina.weckstrom@sos-lapsikyla.fi

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN
OSALLISUUDEN KOORDINAATIO

**Euroopan unionin
osarahoittama**

TIETOA TYÖN TUEKSI -JULKAISUSARJA

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaation julkaisusarja on suunnattu erityisesti valtakunnallisille ja alueellisille ESR+ 4.3-hankkeille, jotka kehittävät lasten, nuorten ja perheiden palveluita osana EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027. Julkaisusarjan tavoitteena on tukea hanketoimijoiden osaamista osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi sekä tuottaa hankkeiden toiminnasta tietoa, jotta hyvät käytännöt ja toimintamallit voidaan ottaa laajemmin käyttöön.

Tiivistelmä

Tässä Tietoa työn tueksi -julkaisussa esitellään työkalu lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien ammattilaisten sekä muiden aikuisten yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo-osaamisen kehittämisen arviointiin. Työkalu perustuu ammattilaisten itsearviointiin ja muodostuu perusosasta sekä palvelu- ja ilmiökohtaisista lisäkysymyksistä. Julkaisun loppuun on koottu huomioita työkalun hyödyntämiseen käytännön kehittämistyössä. Kokonaisuus on tuotettu yhteistyössä Tasa-arvoinen neuvola ja Vä-kivallattomuuden tukijat -hankkeiden kanssa.

Asiasanat:

osaamisen kehittäminen, itsearviointi, yhdenvertaisuus, sukupuolten tasa-arvo

Sisältö

Tiivistelmä	3
1 Johdanto	1
2 Työkalu ammattilaisten yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo-osaamisen itsearviointiin	4
2.1 Perusosa	4
2.2 Esimerkkejä palvelu- ja ilmiökohtaisista lisäkysymyksistä.....	7
3 Huomioita työkalun hyödyntämiseen	8
3.1 Vastausten tulkitseminen	8
3.2 Loppukyselyn muokkaaminen alkukyselyksi	9
3.3 Muiden työkalujen hyödyntäminen itsearvioinnin rinnalla	10
Lähteet.....	11

1 Johdanto

Euroopan sosiaalirahaston (ESR+) Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman valtakunnallisesta teemasta *Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen ja hyvinvoinnin edistäminen kohti yhdenvertaisuutta* rahoitetaan kehittämissankkeita, joiden tavoitteena on parantaa lasten, nuorten ja perheiden yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia merkitykselliseen elämään sekä aktiiviseen osallisuuteen yhteiskunnassa. Teema on osa Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman erityistavoitetta 4.3 *Yhdenvertaiseen osallisuuteen*.

Yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen ovat ESR+ 4.3 -kehittämistyössä keskeisiä tavoitteita, joihin velvoittavat erityistavoitteen sekä valtakunnallisen teeman sisällöllisten tavoitteiden lisäksi EU:n alue- ja rakennepolitiikan horisontaaliset periaatteet (lue lisää [Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaation verkkosivuilta](#)). Yhdenvertaisuudella viitataan kaikkien ihmisten samanarvoisuuteen sekä yhtäläisiin oikeuksiin riippumatta esimerkiksi iästä, etnisestä tai kansallisesta alkuperästä, kielestä, uskonnosta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä ominaisuudesta (yhdenvertaisuuslaki 1325/2014). Sukupuolten tasa-arvolla tarkoitetaan erityisesti samanarvoisuutta riippumatta sukupuolesta, sukupuoli-identiteetistä ja sukupuolen ilmaisusta (tasa-arvolaki (609/1986)).

Suurimmassa osassa lasten, nuorten ja perheiden palveluita kehittävästä ESR+-hankkeista yhdenvertaisuutta ja/tai sukupuolten tasa-arvoa edistetään konkreettisin tavoittein ja toimenpitein, mutta kaikkien hankkeiden tulee huolehtia periaatteiden toteutumisesta vähintään valtavirtaistena. Tämä tarkoittaa, että yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo huomioidaan kaikissa vaiheissa hankkeen suunnittelusta sen to-

teutukseen ja arviointiin myös silloin, kun teemojen edistäminen ei ole osa hankkeen pääasiallista sisältöä. Horisontaalisten periaatteiden toteutumista seurataan ja siitä raportoidaan kehittämistyön edetessä.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluita kehittävien valtakunnallisten ESR+ 4.3 -hankkeiden välilliseen kohderyhmään kuuluvat kaikki haavoittuvassa asemassa ja/tai tuen tarpeessa olevat lapset, nuoret ja perheet. Varsinaisen kehittämistoiminnan kohteena ovat kuitenkin lapsille, nuorille ja heidän vanhemmilleen tukea, apua, palveluja ja hoitoa tarjoavat ammattilaiset. Merkittävimmät ammattiryhmät muodostuvat kasvatus- ja koulutusalan, oppilas- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon, järjestöjen, yhdistysten, säätiöiden, kuntien ja hyvinvointialueiden työntekijöistä. Toiminnalla tavoitellaan lisäksi lapsille ja nuorille suunnattujen kulttuuri- ja liikuntapalveluiden järjestäjiä, koulutusorganisaatioita, seurakuntia, tutkimuslaitoksia sekä muita työelämän ja palvelujen kehittäjiä. Valtakunnallisesta teemasta rahoitettavat hankkeet tavoittavat toisin sanoen lukuisia lasten, nuorten ja perheiden parissa työskenteleviä ammattilaisia ja muita aikuisia.

Valtakunnallista lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittämisen teemaa toteuttavissa hankkeissa on keskeistä selvittää ja seurata, miten muita heikommassa asemassa olevia lapsia, nuoria ja vanhempia tuetaan, miten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa tukevia toimintakulttuureja ja -käytäntöjä kehitetään sekä miten yhdenvertaisen, voimavaraistavan tuen ja ohjauksen osaamista vahvistetaan. Käytännössä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämistä koskevat toimenpiteet liittyvät usein ammattilaisten sekä muiden lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien aikuisten yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo-osaamisen vahvistamiseen. Lasten, nuorten ja perheiden yhdenvertaisen kohtaamisen on tunnistettu edellyttävän aikuiselta esimerkiksi ymmärrystä rakenteellisesta eriarvoisuudesta sekä valmiutta omien nor-

mien, oletusten ja asenteiden aktiiviseen tarkasteluun ja niiden kyseenalaistamiseen (ks. esim. Eirola & Kalliomeri, 2026). Näiden taitojen vahvistamiseen on kiinnitetty huomiota useassa kehittämishankkeessa.

Ammattilaisten yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo-osaamista koskevien toimenpiteiden vaikutusten arvioimiseksi valtakunnallisen teeman ensimmäisen rahoituskierröksen hankkeissa on kehitetty ja otettu käyttöön erilaisia työkaluja. Tässä julkaisussa esitellään lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien aikuisten itsearviointiin perustuva yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo-osaamisen arviointityökalu, jonka kehittämisessä on hyödynnetty seuraavien hankkeiden laatimia kyselyitä: *Tasa-arvoinen neuvola* (toteuttaja Naisasialiitto Unioni) ja *Väkivallattomuuden tukijat* (toteuttajat Ensi- ja turvakotien liitto ry, Satakunnan ensi- ja turvakoti ry, Pääkaupungin turvakoti ry, Etelä-Pohjanmaan ensi- ja turvakotiyhdistys ry, Oulun ensi- ja turvakotiyhdistys ry, Kuopion Ensikotiyhdistys ry ja Turun Ensi- ja Turvakoti ry).

2 Työkalu ammattilaisten yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo-osaamisen itsearviointiin

Tässä luvussa esiteltävään työkaluun kootut kysymykset on laadittu lasten, nuorten tai perheiden parissa toimivan aikuisen itsearviointia varten. Hankkeen toimintaan osallistuvat ammattilaiset tai muut aikuiset vastaavat kyselyyn oman arvionsa pohjalta.

Työkalu sisältää luvussa 2.1 esiteltävän perusosan, joka soveltuu hyödynnettäväksi erilaisissa toimintaympäristöissä. Lukuun 2.2 on lisäksi koottu esimerkkejä täydentävistä kysymyksistä, joita voi hyödyntää ja soveltaa ilmiö- ja palvelukohtaisesti.

2.1 Perusosa

Työkalun perusosa sisältää kolme osiota: yhdenvertaisuus, sukupuolten tasa-arvo ja juurtuminen. Työkalun perusosa esitellään tässä luvussa, ja sen täytettävän version voi avata seuraavan linkin takaa ([avaa täytettävä arviointilomake](#)).

1. Yhdenvertaisuus

Kirjaa tyhjään kohtaan seuraamanne toimenpide, esim. verkkokurssi.

	Täysin eri mieltä 1	Jokseenkin eri mieltä 2	Ei samaa eikä eri mieltä 3	Jokseenkin samaa mieltä 4	Täysin samaa mieltä 5
(Hankkeen toimenpide) _____ on vahvistanut ymmärrystäni yhdenvertaisuuteen liittyvistä yhteiskunnallisista ilmiöistä.	☐	☐	☐	☐	☐
(Hankkeen toimenpiteen) _____ seurauksena olen saanut uutta ymmärrystä yhdenvertaisuuteen liittyvistä lainsäädännöllisistä velvollisuuksistani.	☐	☐	☐	☐	☐
(Hankkeen toimenpiteen) _____ seurauksena tunnistan omia asenteitani ja ennakkoluulojani eri väestöryhmiä kohtaan paremmin.	☐	☐	☐	☐	☐
(Hankkeen toimenpide) _____ on vahvistanut ymmärrystäni osallisuuden kokemuksen merkityksestä (hankkeen toimintaympäristössä esim. neuvolassa/vapaa-ajatoiminnassa)	☐	☐	☐	☐	☐
(Hankkeen toimenpide) _____ on vahvistanut osaamistani kohdata erilaisia asiakkaita ja perheitä.	☐	☐	☐	☐	☐
(Hankkeen toimenpiteen) _____ seurauksena minulla on uusia työkaluja, jotka helpottavat asiakkaan tarpeiden ja lähtökohtien huomioimista kohtaamisissa.	☐	☐	☐	☐	☐
(Hankkeen toimenpiteen) _____ seurauksena minulla on paremmat valmiudet ottaa hankkeessa käsiteltävä ilmiö (esim. seurusteluväkivalta) puheeksi lasten/nuorten/perheiden/asiakkaiden kanssa.	☐	☐	☐	☐	☐

2. Sukupuolten tasa-arvo

Kirjaa tyhjään kohtaan seuraamanne toimenpide, esim. verkkokurssi.

	Täysin eri mieltä 1	Jokseenkin eri mieltä 2	Ei samaa eikä eri mieltä 3	Jokseenkin samaa mieltä 4	Täysin samaa mieltä 5
(Hankkeen toimenpide) _____ on vahvistanut ymmärrystäni sukupuolten tasa-arvoon liittyvistä yhteiskunnallisista ilmiöistä.	☐	☐	☐	☐	☐
(Hankkeen toimenpiteen) _____ seurauksena olen saanut uutta ymmärrystä sukupuolten tasa-arvoon liittyvistä lainsäädännöllisistä velvollisuuksistani.	☐	☐	☐	☐	☐
(Hankkeen toimenpiteen) _____ seurauksena ymmärrykseni sukupuolen moninaisuudesta on vahvistunut.	☐	☐	☐	☐	☐
(Hankkeen toimenpiteen) _____ seurauksena tunnistan eri sukupuoliin liittyviä ennakkoluulojani ja stereotyyppioitani aiempaa paremmin.	☐	☐	☐	☐	☐
(Hankkeen toimenpide) _____ on vahvistanut osaamistani kohdata sukupuolivähemmistöihin kuuluvia ihmisiä.	☐	☐	☐	☐	☐

3. Juurtuminen

	Täysin eri mieltä 1	Jokseenkin eri mieltä 2	Ei samaa eikä eri mieltä 3	Jokseenkin samaa mieltä 4	Täysin samaa mieltä 5
Aion hyödyntää hankkeen toiminnasta saamiani oppeja omassa työssäni myös jatkossa.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen saanut tietoa ja työkaluja, jotka tukevat yhdenvertaisuuden ja tasa- arvon teemojen esillä pitämistä ja niiden edistämistä omassa organisaatiossani.	☐	☐	☐	☐	☐

2.2 Esimerkkejä palvelu- ja ilmiökohtaisista lisäkysymyksistä

Peruskysymysten lisäksi kyselyä on mahdollista täydentää syventävillä lisäkysymyksillä. Esimerkiksi neuvolapalveluissa voidaan hyödyntää seuraavia Tasa-arvoinen neuvola -hankkeessa käytettyjä kysymyksiä:

”Osaan huomioida ei-synnyttävät asiakkaat paremmin koulutuksen käymisen jälkeen.”

”Osaan huomioida transtaustaiset asiakkaat paremmin koulutuksen käymisen jälkeen.”

Seurusteluväkivallan ehkäisemiseen keskittyvässä Väkivallattomuuden tukijat -hankkeessa on käytetty esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:

”Ymmärrykseni sukupuolisensitiivisyydestä ja sukupuolistuneesta väkivallasta vahvistui.”

”Valmiuteni puheeksiottaa seurusteluväkivaltaa vahvistui.”

3 Huomioita työkalun hyödyntämiseen

Ammattilaisten yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo-osaamisen kehittymisen arvioinnista on kokemusta useassa lasten, nuorten ja perheiden palveluita kehittävässä ESR+ 4.3 -hankkeessa. Tähän lukuun on koottu tietoa ja vinkkejä työkalun käytännön hyödyntämisen tueksi.

3.1 Vastausten tulkitseminen

Työkalun vastausvaihtoehtoina käytetään Likert-asteikkoa. Kyseessä on Rensis Likertin (1932) kehittämä asteikko, joka järjestää vastaajat väittämien saman- tai erimielisyyden mukaan. Vastausvaihtoehdot 1–5: täysin eri mieltä (1), jokseenkin eri mieltä (2), ei samaa eikä eri mieltä (3), jokseenkin samaa mieltä (4) ja täysin samaa mieltä (5), kertovat vastaajien asenteista ja mielipiteistä heidän itsensä arvioimana. On kuitenkin tiedostettava, että sanalliset ilmaisu- ja merkitykset voivat tarkoittaa eri ihmisille eri asioita. Samankaltaisessa muutostilanteessa toinen vastaaja saattaa valita vastausvaihtoehdon ”jokseenkin samaa mieltä”, kun toinen valitsee ”täysin samaa mieltä.” Silti molempien vastaus ja valinta on yhtä totta, kun keskiössä on vastaajan subjektiivinen arvio omasta tilanteestaan.

Vastaajien asettuminen asteikolle antaa tietoa muutoksen suunnasta. Mitä suurempi osa vastaajista valitsee vaihtoehdon 5 tai 4 (täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä) saadaan vahvistusta sille, että toteutetuilla toimenpiteillä on saatu eteenpäin tavoiteltua muutosta. Kyselyn toteuttaminen ei kuitenkaan ole tieteellinen tutkimus. Lisäksi vastausten analysoiminen ja tulkitseminen vaatii yhteistä pohdintaa eri sidosryhmien kanssa. Vastaukset eivät siten yksistään riitä kuvaamaan toteutunutta muutosta, vaan sen tarkastelu vaatii rinnalleen myös muuta tietoa. Kyselyllä saatuja tie-

toja voidaan tarkastella esimerkiksi rinnakkain lapsilta, nuorilta ja perheiltä saadun palautteen kanssa. Lisäksi määrällistä tietoa voidaan yhdistää laadulliseen ja toteuttaa kyselyn lisäksi esimerkiksi haastatteluja tai havainnointia.

3.2 Loppukyselyn muokkaaminen alkukyselyksi

Tässä julkaisussa esitelty arviointityökalu on laadittu loppukyselyn muotoon eli selvittämään tilannetta osaamista vahvistavien toimenpiteiden toteuttamisen jälkeen. Kysymyksiä voi kuitenkin muokata myös siten, että niillä kartoitetaan olemassa olevaa nykytilannetta, esimerkiksi ammattilaisen arviota omasta yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo-osaamisestaan hankkeen alussa. Alkukyselyä varten kysymyksiä voi muokata esimerkiksi seuraavasti:

”Minulla on ymmärrystä yhdenvertaisuuteen liittyvistä lainsäädännöllisistä velvollisuuksistani.”

”Tunnistan eri sukupuoliin liittyviä ennakkoluulojani ja stereotypioitani.”

”Minulla on työkaluja, jotka helpottavat asiakkaan tarpeiden ja lähtökohtien huomioimista kohtaamisissa.”

3.3 Muiden työkalujen hyödyntäminen itsearviointin rinnalla

Itsearviointityökalun rinnalle sopivat hyödynnettäviksi esimerkiksi seuraavat työkalut ja tietopohjat:

- THL:n Yhdenvertaisen osallisuuden koordinaation (ESR+) tuottamat yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon arviointikysymykset ([avaa linkki](#)), jotka on suunnattu hankkeeseen liittyvän toiminnan osallistujille (esim. vanhemmat, nuoret) sekä sen järjestäjille (esim. kehittämishankkeen työntekijät).
- Naisialiitto Unionin Tasa-arvoinen varhaiskasvatus -hankkeessa kehitetty, lasten kanssa toteutettava tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskävely [avaa linkki Tasa-arvoinen varhaiskasvatus -verkkosivulle](#). Kävelyitä on testattu myös Musatossut – Musiikin ja liikunnan osaamista varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen -hankkeessa ks. blogikirjoitus: <https://osallisuudenkoordinaatio.fi/lasten-osallistaminen-hanketoiminnassa/>.
- THL:n Sokra-hankkeessa tehtyyn tutkimukseen pohjautuva osallisuusvaikutusten arviointityökalu ”pienet onnistumistarinat”: [avaa linkki](#) ja osallisuuden kokemuksen mittaamisen kehitetty ”osallisuusindikaattori”: [avaa linkki](#).
- Yhdenvertaisuuden arviointi -kokonaisuus oikeusministeriön Finlex-verkkopalvelussa: [avaa linkki](#)

Lähteet

Eirola, V. & Kalliomeri, R. (2026). *Vinkkejä ammattilaisille: Lasten, nuorten ja perheiden yhdenvertainen kohtaaminen*. Tietoa työn tueksi -julkaisu 1/2026. Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaatio (ESR+). https://osallisuudenkoordinaatio.fi/wp-content/uploads/2026/03/Tietoa-tyon-tueksi-1_2026.pdf

Finlex. Yhdenvertaisuuden arviointi. [Miten arvioidaan? | Yhdenvertaisuuden arviointi](#)

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaatio. Yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo ESR+-kehittämishankkeissa. Horisontaaliset periaatteet. <https://osallisuudenkoordinaatio.fi/tuki-hankkeille/yhdenvertaisuus-ja-sukupuolten-tasa-arvo/yhdenvertaisuus-ja-sukupuolten-tasa-arvo-kehittamishankkeissa/>

Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology* 22.140, s. 5–55.

Mehtälä, A., Kupari, H & Pilkkakangas, P. (2025). *Lasten osallistaminen hanketoiminnassa – vinkkejä ja kokemuksia Musatossuista*. Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaation blogi.

[Lasten osallistaminen hanketoiminnassa - vinkkejä ja kokemuksia Musatossuista](#)

Rakennerahastot (2021). Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen ja hyvinvoinnin edistäminen kohti yhdenvertaisuutta. <https://rakennerahastot.fi/valtakunnalliset/osallisuus/lasten-nuorten-ja-perheiden-palvelujen-kehittaminen-ja-hyvinvoinnin-edistaminen-kohti-yhdenvertaisuutta>

Tasa-arvoinen varhaiskasvatus. Menetelmäpankki. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskävely. [Menetelmäpankki – Tasa-arvoinen varhaiskasvatus](#)

Tasa-arvolaki. Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta 8.8.1986/609
<https://www.finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/1986/609/ajantasa/2023-01-19/fin>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Osallisuusindikaattori. [Osallisuusindikaattori mittaa osallisuuden kokemusta - THL](#)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Pienet onnistumistarinat. [Pienet onnistumistarinat - työkalu osallisuusvaikutusten arviointiin - THL](#)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden arviointikysymykset. [Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden arviointikysymykset - THL](#)

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2023. Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027. EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma. <https://rakennerahastot.fi/uudistuva-ja-osaava-suomi-2021-2027>

Vilkka, H. (2007). Tutki ja mittaa - Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.

Yhdenvertaisuuslaki 31.12.2014/1325. <https://www.finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/2014/1325/ajantasa/2024-12-19/fin>

